

БРОЙ
10/2016

SOS 112

специализирано издание за пожарна безопасност и защита на населението

XVII ПЪРВЕНСТВО НА МЛАДИТЕ ОГНЕБОРЦИ

С високи стандарти

Откриване на новата учебна година в Академията на МВР ▼

Кръгла маса

Намаляване на риска от бедствия ▼

Среща в БАН

Рамков договор за сътрудничество

При приятели в Австрия

Обучителен семинар на млади съдии по пожароприложен спорт

Братислава 2016

Среща на генералните директори за гражданска защита в ЕС ▼

Промишлени аварии

С белег в световната история VIII. Тулуза – Поредната авария с амониев нитрат ▼

България-Швейцария

Задълбочаване на сътрудничеството

В КК „Албена“

XVII републиканско първенство на младите огнеборци

SOS 112 Специализирано издание за пожарна безопасност и защита на населението

Основано през декември 1894;
Бр. 10/ 2016 г. (885)
Година двадесет и трета
ISSN 1314-8044

Банкова сметка:

IBAN: BG50BNBG9661 3100 1561 01

БНБ - Централно управление

ГДПБЗН - МВР

BIC: BNBG BGSD

Редакционна колегия

Ръкописи не се връщат

Графика:

Рей Дизайн

Броят е приключен на:

31.10.2016 г.

АДРЕС: 1309 - СОФИЯ, УЛ. "ПИРОТСКА" 171 А, ГДПБЗН -1 ЕТАЖ, ТЕЛЕФОН: 9821132, E-MAIL: spisanie_sos112@abv.bg

Откриване на новата учебна година в Академията на МВР

Вицепремиерът и министър на вътрешните работи Румяна Бъчварова откри новата учебна година във висшето учебно заведение и пожела воля, съвест и достойнство да съпътстват курсантите и преподавателите в учебната и професионалната дейност.

„Съвременният свят изправя обществото ни пред нови, непознати и все по-големи предизвикателства, каза тя в своето слово. Това определя и ролята на полицията при защита сигурността на гражданите като първостепенна за всяка държава и поставя акцент върху подготовката на качествени кадри, които да осъществят тази дейност. Присъствието тук на ръководители от системата на МВР означава, че всички ние разчитаме на АМВР да бъде съвременна обучаваща институция и да подпомага с научния си и експертен потенциал всички основни дейности на министерството“, допълни Бъчварова и акцентира върху още един особено важен аспект – бъдещото развитие на системата за сигурност в страната. Вътрешният министър подчерта приноса на Академията както за развитието на гражданското общество чрез подготовка на специалисти за нуждите на много дър-

жавни органи и обществени институции, така и за развитието и модернизацията на учебния процес.

Образованието има смисъл тогава, когато дава такова качество на подготовката, което е адекватно, приложимо на практика, съобразено със съвременните условия на средата за сигурност и съизмеримо с европейските критерии и стандарти. Отговорността за спазването на най-високите академич-

ни стандарти е ясно осъзната и стои начело сред приоритетите на академичното ръководство. „Очакванията към АМВР са да възстанови дългогодишните си традиции като водещо специализирано висше училище, да набляга все повече на професионалната практическа подготовка и да стимулира развитието на научната дейност сред младите хора“, каза още министър Бъчварова. По повод новата академична година тя отправи

пожелания за упоритост, всеотдайност и отговорност и увери, че усилията за подобряване на условията на обучение ще продължат. Министерството на вътрешните работи вече вложи средства по европейски програми за реновиране на общественията и изграждане на нови модерни кабинети, оборудвани със съвременна техника. Ректорът на АМВР доц. д-р Неделчо Стойчев пожела на добър час на курсантите, студентите

и преподавателите през новата учебна 2016-2017 г. „Подготовката включва не само знания, но и начин на мислене, ценностна система, чувство за отговорност и лично достойнство. Да си служител на МВР не е само професия, но и мисия за обществена справедливост, законност и ред. Ако се обединим около каузата на честта, дълга, достойнството и патриотизма, положителните резултати няма да закъснеят. Нека се учим и

работим така, че да възвърнем общественото доверие към полицейската професия“, призова той.

По време на церемонията министър Бъчварова връчи почетни медали на МВР на Елица Янкова – носител на бронзов олимпийски медал от Игрите в Рио де Жанейро и треньора й Серафим Бързаков.

Братислава 2016

Среща на генералните директори за гражданска защита в ЕС

На 27 и 28 септември в Братислава се проведе 37-та среща на генералните директори за гражданска защита в ЕС. От

българска страна във форума участваха заместник-директорът на ГДПБЗН старши комисар Асен Игнатов и Глория Стояно-

ва, задграничен представител на МВР по въпросите за гражданско-аварийно планиране и гражданска защита в НАТО и ЕС.

Срещата бе открита от Моник Париа, главен директор на ГД „Европейска гражданска защита и операции за хуманитарна помощ“ и Ленка Хмирова, главен директор за управление при кризи и гражданска защита на Словакия. В рамките на сесията бяха обсъдени актуални въпроси от сферата на сигурността и защитата на населението в ЕС – предизвикателствата и поуките за структурите за защита на населението и спешна помощ при последните терористични атаки в Европа, приоритетите на ЕК в сферата на гражданската защита, състоянието на Европейския капацитет за реагиране при извънредни ситуации (т.нар. доброволен пул), партньорските проверки, плана за действие Сендай за намаляване на риска от бедствия, както и добри практики за повишаване на осведомеността за риска от бедствия на децата.

Българската делегация сподели опита на страната ни в обучението за защита от бедствия на

деца чрез провеждането на различни класни и извънкласни занимания, международния конкурс за детска рисунка „С очите си видях бедата“, ученически и спортни състезания и реализираните събития в рамките на Седмицата на пожарната безопасност.

Представителите на ЕК посочиха България като добър пример за държава, предприела редица законодателни промени за засилване на превенцията в резултат на отправените препоръки, след проведената парт-

ньорска проверка.

По предложение на българските представители бе проведена първата неформална среща на директорите за гражданска защита на Естония, България и Австрия, като последователни председателства на Съвета на ЕС за периода юли 2017 – декември 2018 г. На срещата бяха обсъдени приоритетните теми за разглеждане от държавите-членки на ЕС по време на председателствата на трите държави, както и хода на подготовката на всяко председателство.

Кръгла маса

Намаляване на риска от бедствия

На кръгла маса, организирана от ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“, експерти от държавни структури и неправителствения сектор обсъдиха ролята на обществената информираност за намаляване на риска от бедствия. Целта на дискуссионния форум бе да се съберат различни мнени-

ния и оценки за предприетите действия и приложените добри практики за повишаване на информираността на хората от възможния риск от възникване на бедствени ситуации. Срещата беше посветена на Международния ден за намаляване на бедствията, който ежегодно се отбелязва на 13 октомври. Пре-

венцията на горските пожари, геоложкият и сеизмичен риск в страната и предизвикателствата при формиране модел на поведение у деца и ученици, бяха само част от темите обсъдени в рамките на дискусиата.

Участниците в срещата се запознаха с основните моменти от Рамката за намаляване на риска

от бедствия от Сендай, целите за устойчиво развитие на ООН и Споразумението от Париж по изменение на климата. Те се обединиха около идеята, че е необходимо по-тясно сътрудничество между представителите на държавните институции, местната власт, научната общност, бизнеса и неправителствени организации за изграждане на устойчива култура за намаляване на риска от бедствия. Те изведоха необходимостта да бъде въведен изцяло интегриран подход за управление на риска от бедствия.

В кръглата маса участие взеха зам.-министърът на вътрешните работи Красимир Ципов, столичният кмет Йорданка Фан-

дъкова, гл. комисар Николай Николов – директор на ГДПБЗН, парламентарният секретар на Националното сдружение на общините в Република Бълга-

рия Благой Станчев и представители на държавни структури и неправителствени организации.

При приятели в Австрия

Обучителен семинар на млади съдии по пожароприложен спорт

На всеки две години, Комисията на ръководителите на младежките противопожарни отряди (IJLK) към Международната асоциация на пожарните и спасителни служби (CTIF) организира международни състезания, с цел повишаване на физическата дееспособност и развитие на практическите умения на децата в случаи на пожари и бедствия. Във връзка с това, се провеждат семинари и обучения, чрез които съдиите от всички националности имат възможността да придобият, както теоретични знания, така и практически опит.

От 13 до 16 октомври 2016 г. представители на ГДПБЗН взеха участие в обучение за съдии (оценители) на XXI международ-

ни състезания на младежките противопожарни отряди, планирани за провеждане от 9 до 16 юли 2017 г. в гр. Вилах, Австрия.

Курсът беше организиран по инициатива на Комисията на ръководителите на младежките противопожарни отряди (IJLK)

към Международната асоциация на пожарните и спасителни служби (СТИФ) и се проведе в пожарното училище в гр. Линц, Австрия. В обучението взеха участие 71 представители на национални пожарникарски сдружения и федерации от 19 европейски държави.

Занятията преминаха в две части – теоретична и практическа. По време на теоретичната бе представен доклад за подготовката на състезанията през 2017 г., както и детайлно запознаване с международния правилник, идентичен с действащия в Република България. В практическата част бе показан начина на изграждане на състезателните трасета и разположението на съоръженията по тях.

Организаторите бяха подсилили участие на два младежки противопожарни отряда от пожарното училище в гр. Линц, които демонстрираха уменията си. Обучаемите съдии, бяха

разпределяни няколкократно на различни постове по трасета, упражнявайки се за начина на оценяване на състезателите, под наблюдението на лекторите от СТИФ.

Обучението завърши с изпит, под формата на тест, съдържащ казуси от цитирания правилник. Успешното представяне на представителите на ГДПБЗН беше удостоверено с грамоти (удостоверения. Тези удостоверения дават възможност за

участие като арбитри на предстоящите XXI международни състезания на младежките противопожарни отряди.

С оглед възможностите, които подобни обучения предлагат, участието на служители от ГДПБЗН-МВР в тях дава възможност за придобиване на повече опит и обмяна на добри практики, които в бъдеще ще са от значение и при подготовката на българските отбори.

XVII републиканско първенство на младите огнеборци

На 1 октомври 2016 г. с тържествен ритуал и под звуците на националния химн за 17-а поредна година в курортен комплекс „Албена“ беше даден старт на републиканските игри на младите огнеборци. Заместник-директорът на ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“ старши комисар Асен Игнатов приветства отборите от цялата страна и им пожела успех в надпреварата.

Тази година в спортната проява участваха над 280 деца на възраст от 12 до 16 години, разпределени в 28 отбора. Те се включиха в разпределението на медалите в две дисциплини – „Бойно разгръщане на състезателна пътека“ и „Пожарна щифета“, и водиха борба за купата на младежкото противопожарно движение. Домакин на проявата, организирана от ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“ и Българската федерация по пожароприложен спорт, подкрепена от Министерството на образованието, е курортен комплекс Албена.

На откриването на състезанията присъстваха Красимир Куртев от областната администрация на Добрич и директорите на РДПБЗН Добрич и Стара Загора.

Още в първия състезателен ден младите огнеборци демонстри-

раха изключителен спортен дух и желание за победа. В оспорваната надпревара до първото място в дисциплината „Бойно разгръщане на състезателна пътека“ стигнаха възпитаниците на ОУ „Никола Икономов“ – Рзград, които успяха да преодолеят препятствията за 46,86 секунди и постигнаха резултата от 950,14 точки. На по-малко от

три точки от първенеца остана отборът на ОУ „Н. Й. Вапцаров“, област Търговище. Призовото трето място в тази дисциплина зае отрядът на бургаското ОУ „Христо Ботев“.

Във втория ден от състезанието до победата в дисциплината „400 м щифетно бягане с препятствия“ отново достигнаха младежите от рзградското

КОМПЛЕКСНО КЛАСИРАНЕ

Място	Регион	Училище	Бойно	Щафета	Общо
1	Разград	ОУ „Никола Икономов“	950,14	101,84	1051,98
2	Хасково	СУ „Д-р Петър Берон“	944,87	101,68	1046,55
3	Шумен	ОУ „Панайот Волов“	946,52	99,62	1046,14
4	София-област	СУ „Проф. Д-р Асен Златаров“	944,77	100,55	1045,32
5	Търговище	ОУ „Н. Й. Вапцаров“	947,55	95,52	1043,07
6	В. Търново	СУ „Цанко Церковски“	943,90	95,55	1039,45
7	Бургас	ОУ „Христо Ботев“	946,71	89,19	1035,90
8	Пловдив	ССУ „Васил Левски“	933,11	101,5	1034,61
9	Кърджали	ОУ „Христо Смирненски“	934,00	98,59	1032,59
10	Варна	I во ОУ „Христо Смирненски“	937,55	94,5	1032,05
11	Ловеч	ОУ „Иван Хаджийски“	938,85	88,96	1027,81
12	Враца	СУ „Отец Паисий“	931,75	84,6	1016,35
13	Кюстендил	III то ОУ „Проф. Марин Дринов“	938,51	75,68	1014,19
14	Смолян	ОУ „Проф. д-р Асен Златаров“	920,75	92,56	1013,31
15	Стара Загора	СУ „Пейо Кр. Яворов“	912,90	98,2	1011,10
16	Габрово	ПГМЕТ „Ген. Иван Бъчваров“	919,44	91,55	1010,99
17	Плевен	ОУ „Максим Горки“	915,05	94,88	1009,93
18	Видин	ППМГ „Екзарх Антим I“	914,45	93,45	1007,90
19	Ямбол	СУ „П. К. Яворов“	912,10	95,41	1007,51
20	Добрич	ОУ „Н. Й. Вапцаров“	916,39	86	1002,39
21	Благоевград	СУ „Никола Вапцаров“	912,00	86,63	998,63
22	Пазарджик	СУ „Нешо Бончев“	885,28	96	981,28
23	Монтана	ПМПГ „Св. Климент Охридски“	887,59	89,44	977,03
24	София град	СУ „Елисавета Багряна“	881,13	87,67	968,80
25	Сливен	СУ „Неофит Рилски“	866,85	83,16	950,01
26	Русе	СУ „Васил Левски“	848,11	79,82	927,93
27	Силистра	СУ „В. Левски“	831,24	63,5	894,74
28	Перник				0,00

ОУ „Никола Икономов“. Те постигнаха резултат от 101.84 точки. Второто място бе за отряда на учениците от СУ „Д-р Петър Берон“ от гр. Свиленград. Трети останаха младите огнеборци от пловдивското ССУ „Васил Левски“.

Със 1051.98 точки в комплекс-

ното класиране купата спечели отрядът на разградското ОУ „Никола Икономов“. Младите огнеборци от свиленградското училище „Д-р Петър Берон“ постигнаха общ резултат от 1046.55 точки и заслужено взеха сребърните медали. Трето място с общ резултат от 1046.14

точки зае отрядът на ОУ „Панайот Волов“ от Шумен.

Седемнадесетите републикански състезания по пожароприложен спорт бяха закрити с тържествена церемония в комплекса Албена, на тревната площ пред хотел „Добруджа“.

България-Швейцария

Задълбочаване на сътрудничеството

Задълбочаване и разширяване на сътрудничеството в областта на пожарната безопасност и защитата на населението между България и Швейцария бе договорено в рамките на работно посещение на гл. комисар Николай Николов, директор на ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“ и Даниел Панов, председател на Националното сдружение на общините в Берн.

В рамките на проведените срещи бе дадена положителна оценка на съществуващите контакти между двете страни, като за пример бе изтъкнато дългого-

дишното партньорството между общините Ловеч и Базел-Ланд. Двете страни обсъдиха възможността да бъде осъществено подобно сътрудничество между по-

жарните служби в София и Берн. Договорено е задълбочаване на контактите по линия на защитата на населението и пожарната безопасност между българските

и швейцарските общини. Целта на това партньорство ще бъде обмяна на опит, добри практики и обучение на кадри за доброволните пожарни отряди. Българската страна е проявила интерес и към възможността за получаване на дарение от оборудване, различни материали, инструменти и специализирано облекло. Роланд Болин, началник на щаба към Федералната служба по защита на населението е поел ангажимент пред гл. комисар Николов до средата на месец ноември да бъде предоставен отговор за възможностите за предоставяне на дарение. Българските представители проведоха срещи с директора на Федералната служба по защита на населението на Швейцария, към Министерството на отбраната, защита на населението и спорта, с началника на щаба към Федералната служба по защита на

населението, с главния пожарникарски инспектор на кантон Базел-Ланд и др. Пред българската делегация беше представена швейцарската системата за пожарна безопасност и защита на населението, както и реализираните стратегии и политики в тази област. Бяха посетени центрове за обучение и служби за пожарна безопасност.

Главен комисар Николай Николов обсъди предстоящото посещение на Бено Бюлман, директор на Федералната служба по защита на населението на Швейцария в България през 2017 г. Визитата в Швейцария бе организирана по инициатива на българското посолство в Берн и лично на Н.Пр. Меглена Плучиева.

Награди за бургаски и несебърски огнеборци

С колективна парична награда в размер на 600 лв. министърът на вътрешните работи Румяна Бъчварова отличи десет огнеборци от Първа и Втора районни служби „Пожарна безопасност и защита на населението“ – Бургас и РСПБЗН-Несебър. Заповедта бе прочетена от старши комисар Красимир Шоторов – директор на дирекция „Оперативни дейности“ към Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ в присъствието на заместник-областния управител на Бургас – Владимир Крумов, директорът на областна дирекция ПБЗН-Бургас комисар Васил Василев и Георги Толин – началник на отдел „Държавен контрол“ към

Главна дирекция ПБЗН. Наградата на десетте огнеборци се дава за проявен професионализъм, съобразителност и себеотрицание при ограничаването и ликвидирането на пожарите от края на юли, възникнали в землището на кв. „Банево“ и

с. Изворище (с площ 12 000 дка), в землището на с. Рудник, общ. Бургас и с. Лъка, общ. Поморие (с площ 11 000 дка) и от средата на август в землището на вилна зона „Зора“ и Свети Влас (с площ 60 000 дка), като огъня е потушен в условията на силен поривист вятър в района на смесена гора в трудно достъпна територия.

На наградените старши инспектор Диян Иванов, младши инспектор Станимир Русев, младши инспектор Иван Петров, младши инспектор Никола Недялков, младши инспектор Стефан Ташев, младши инспектор Атанас Кавръков, младши инспектор Петър Петров, младши инспектор Станислав

За професионализъм и себеотрицание

Янев, младши инспектор Стойко Златинов, младши инспектор Марко Баджев бе поднесена и благодарността на директора на ГДПБЗН главен комисар Николай Николов за добре свършената работа и показаната отговорност към тежките задачи, пред които бургаските огнебор-

ци са били изправени в последните месеци.

В края на официалната церемония бургаския фотограф Стефан Димитров подари снимка-колаж на сградата на противопожарната служба, разположена в центъра на крайморския град и промяната претърпяна от 1935

година до днес. Според комисар Васил Василев колажа ще бъде окачен във вътрешността на сградата, за да напомня на бургаските огнеборци за това, че делото им няма да бъде забравено от поколенията. В знак на благодарност на Стефан Димитров бе поднесен плакет.

Варна 2016

Турнир за купа „Одесос“

На 28, 29 и 30 септември 2016 г. на стадион „Локомотив“ в град Варна се проведе третия международен клубен турнир по пожароприложен спорт за купа „Одесос“. Основен съорганизатор на мероприятияето отново беше Община Варна.

В тазгодишната надпревара участие взеха 11 мъжки и 5 женски отбора от 5 държави. За първа година сред международните представители бяха „Газпром“ – Русия и „Кишинев“ – Република Молдова. Традиционно с дамска и мъжка формации се представиха ТУ „Острава“ – Република Чехословакия, както и състезателките от „Братислава“ – Словакия. Страната ни беше представена от отборите на факултет ПБЗН при АМВР, Бургас, Плевен, Пловдив, Русе, София, Стара Загора и домакините от Варна.

Съгласно наредбата състезание-

то премина в следните дисциплини :

1. Изкачване с щурмова стълба;
2. 100 м пътека с препятствия;
3. Пожарна щафета 4 x 100 м с препятствия;
4. Бойно разгръщане от мотопомпа.

На официалното откриване официално бяха преставени всички участници, приветствани

от представители на община Варна, Военоморските сили на Р България и благословени от отец Георги от Варненската и Великопреславска митрополия. Мероприятието беше открито от старши комисар Красимир Шотаров – директор на дирекция „Оперативни дейности“ към ГДПБЗН – МВР.

Надпреварата за купа „Оде-

сос" беше предавана директно по чешката он-лайн телевизия FIRE TV – <http://www.firetv.cz/>, и беше отразена по местните и национални медии. Това за пореден път допринесе за популяризирането не само на турнира и пожароприложния спорт, но и на структурите за пожарна безопасност и защита на населението.

Закриването и церемонията по награждаването на призъорите се извърши в тържествена обстановка в хотел „Болеро“ кк „Златни пясъци“.

Купите на комплексните победители в надпреварата бяха връчени от старши комисар Красимир Шотаров, който официално закри състезанието.

Комплексен победител при жените стана отборът на Острава – Република Чехословакия, а при мъжете – „Газпром“ – Русия. Благодарение на варненската

публика и общественост този спорт все повече се популяризира и се отразява благотворно и на подготовката на млади кадри.

Среща в БАН

Рамков договор за сътрудничество

На 5 октомври 2016 г., в сградата на Института по космически изследвания и технологии към Българската академия на науките (ИКИТ-БАН) бе подписан рамков договор за сътрудничество и съвместна дейност между ГД-ПБЗН и ИКИТ-БАН.

С този договор двете институции се договориха за съвместно сътрудничество за използване на спътникова информация и такава от авиационни средства за подготовката на специалисти, в научно-приложната и експертна, пожарогасителната и при реализирането на бъдещи спасителната дейности, както и международни проекти.

пертна, пожарогасителната и при реализирането на бъдещи спасителната дейности, както и международни проекти.

С белег в световната история

VIII. ТУЛУЗА – ПОРЕДНАТА АВАРИЯ С АМОНИЕВ НИТРАТ

На 21 септември 2001 г. в завода за производство на изкуствени торове AZF в град Тулуза възниква експлозия. Смята се, че при експлозията са се взривили между 20 и 120 тона утайка на амониев нитрат, равняваща се на 20 до 40 тона тротилов еквивалент. Аварията предизвиква опустошителни разрушения не само на територията на завода, но и извън нея. Причинените в резултат на експлозията жертви и щети са повече, а също така са различни по характер от тези, които се очакват в резултат на проведените предварителни проучвания и разработените аварийни планове.

Експлозията е пример, който илюстрира конфликтните ситуации, които възникват през 20 век и са свързани с едновременното развитие на индустрията и жилищните райони. Историята на Тулуза и нейните химически предприятия е доказателство за това как жилищните райони навлизат и превземат индустриалните зони.

Предистория

AZF е завод, специализиран в производство на торове. Името му представлява абривиатура на френското „AZote Fertilisant“ – „азотни торове“. Той е разположен в индустриална зона, намираща се на разстояние при-

близително 3 километра в южна посока от центъра на град Тулуза и се разпростира върху площ от 70 хектара.

Заводът е създаден през 1924 г. и първоначално е наименуван ONIA. През 1991 г. става собственост на групата GRANDE

PAROISSE. Дяловете на компанията са притежавани от ATOFINA – клон на химичния гигант TOTAL FINA ELF, водещ производител на торове във Франция и заемащ третото място на територията на Европа.

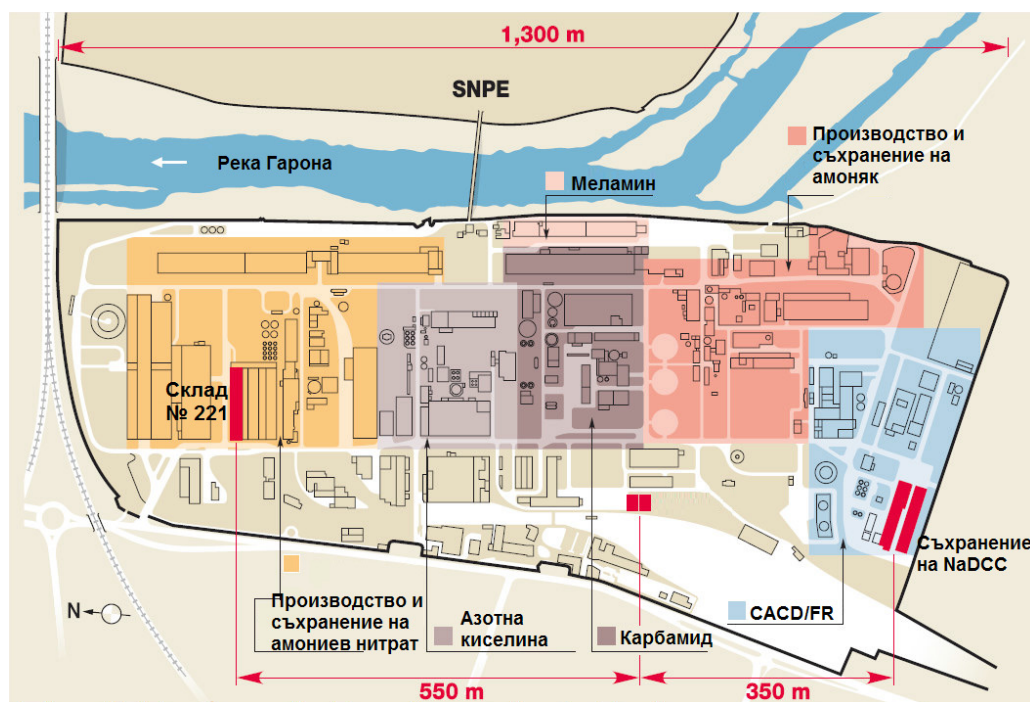
Сн. 1 Изглед към предприятието преди възникването на аварията

По време на аварията в завода в Тулуза работят 469 души, а годишният оборот възлиза на около 100 милиона евро. Основните дейности, които се развиват в предприятието, са производството на азотни торове, нитрати за промишлеността и синтез на съединения, съдържащи хлор. В AZF се произвежда амоняк, от който впоследствие се получава амониев нитрат. Характеристиките на амониевия нитрат са разгледани в статия III от настоящата поредица – „Опау – експлозията, чута на триста километра“.

Част от този амониев нитрат се използва за производството на торове, а останалото количество се продава директно във вид на нитрати за промишлеността. Предприятието произвежда още меламина (суровина, използвана за получаването на смоли), лепила и съединения на хлора, използвани в процесите за пречистване на вода. В завода се произвеждат ежедневно: 1150 тона амоняк, 820 тона азотна киселина, 1200 тона карбамид, 850 тона торове на гранули, 400 тона азотни съединения за експлозиви, 1000 тона

разтвор на азот, 70 тона меламина и други.

На територията на предприятието са разположени няколко големи склада за опасни материали, два криогенни резервоара за амоняк (съответно по 5000 и 1000 тона), 315-тонен резервоар за съхранение на амоняк под налягане, два броя резервоари по 56 тона за втечен хлор, 1500 тона оксиданти, 2500 тона метанол, 15 000 тона амониев нитрат в насипно състояние, 15 000 тона в чували и още 1200 тона амониев нитрат под формата на горещ течен разтвор.

Фиг. 1 Карта на предприятието

При функциониране на предприятието е необходимо да се спазват изискванията на Директивата Севезо II (която е в сила по време на аварията) – това се налага поради наличието на големи количества амоняк, хлор, амониев ни-

трат, нитратни торове, токсични и взривоопасни вещества. Съгласно френското законодателство този тип предприятия функционират след издаване на съответните разрешителни заповеди и при спазване на посочените в тях изисквания.

Такава заповед за завода е издадена на 18 октомври 2000 г. Точните количества опасни вещества са били редовно обявявани до февруари 2001 г. В предприятието е функционирала система за управление на безопасността, като при въвеж-

различни работилници. Те били поставяни на входа, а след това избутвани чрез транспортно оборудване към вътрешността на сградата, където се съхранявали в насипно състояние. Тези отпадъчни материали били извозвани периодично към заводите на SOFERTI (част от групата ATO) в Тулуза и Бордо, където били преработвани и използвани в производството на комплексни торове.

Какво се случва

Хронология на аварията

Вечерта преди възникването на експлозията в склад №221 са докарани между 15 и 20 тона амониеви нитрати с прибавени към тях добавки. На другата сутрин пак там са доставени още нови количества амониев нитрат, изостанал в производствените мощности и след процеса на опаковане. Последните количества материал идват от друг склад и постъпват в №221 около 30 минути преди експлозията.

В 10.17 часа на 21 септември 2001 г. възниква експлозия в склад №221. Взривът е усетен на няколко километра околоръст, като по сила се равнява на земетресение с магнитуд 3,4 по скалата на Рихтер. Извън пределите на предприятието е изхвърлено значително количество прах. Огромен облак прахови частици и червен дим са отнесени на северозапад. Облакът бързо се разсейва, но преди това очевидци на аварията започват да чувстват дразнене

в гърлото и очите. Продуктите от експлозията на амониевия нитрат, освободени в атмосферата, довеждат до формирането на азотна киселина (HNO_3), амоняк (NH_3), азотен диоксид (NO_2) и диазотен оксид (N_2O). Като предпазна мярка, местните власти отправили призив към населението да остане по домовете си. Като се имат предвид повредите, които били нанесени на голям брой жилища, ефектът от тази предпазна мярка бил ограничен.

От строго техническа гледна точка и съгласно мерките и наблюденията направени от експертите, следва да се отбележи, че експлозията е довела до повишаване на налягането с 140 mbar (праг използван за характеризиране на леталните последици при проучванията за опасност) на разстояние между 280 и 350 метра и повишение с 50 mbar (праг използван за характеризиране на необратимите ефекти върху човешкото здраве при проучванията за опасност) на разстояние между 680 и 860 метра. Тези констатации се подкрепят от факта, че част от жертвите, починали в резултат на индиректното въздействие на експлозията са намерени в радиус до 500 метра, а наранявания в резултат от счупени стъкла има в радиус от няколко километра от епицентъра на взрива.

Незабавни действия по осъществяване на пожарогасене и спасителни дейности

Местните власти и някои правителствени отдели привеждат в действие центрове за спешна помощ. Общината създава център за оказване помощ на населението, а AZF сформира кризисен център на територията на предприятието.

Приведени са в действие специален управленски план за действие при инциденти и аварийният план на предприятието. Поискани са допълнителни сили и средства за подкрепа на пожарникарите. Органите за гражданска защита мобилизират екипи за оценка на химическата опасност и специалисти по технологични катастрофи. През първите 6 дни са мобилизирани 1430 длъжностни лица, от които 460 пожарникари от региона, 620 пожарникари от други области и 350 военни служители. Мобилизирани са също така около 50 лекари, 32 медицински сестри и лични лекари и повече от 80 шофьори на линейки.

В периода от 21 септември до 3 октомври, в дейностите по контролиране на пътищата за достъп, осигуряването на защита от мародери и охраната са заети между 500 и 600 полицаи и 13 роти от службите за борба с безредиците. За осигуряване на пътния контрол, конвоиране и допълнително подсибяване са мобилизирани още 430 офицери от полицията.

Като се имат предвид нанесените разрушения, щети и съпровождащите ги рискове, се налага провеждането на евакуа-

ция от множество обществени сгради и училища. В радиус от 500 метра около предприятието е създаден периметър за сигурност. Пътните артерии около мястото на аварията са затворени. Трафикът по близките магистрали (A62, A64, RN 20), южния околоръстен път, както и работата на метрото, местната жп гара и летище Бланьак са преустановени.

Извършва се транспортиране на множеството наранени хора към местните болници. Като предпазна мярка към хората от населението е отправен призив да останат по домовете си, а в непосредствена близост до предприятието са раздавани маски. Около обяд в деня след аварията местните власти съобщават, че рискът от излагане на токсични газове е под контрол, а във въздуха няма наличие на замърсители. Около 16 часа е възстановена работата на въздушния и жп транспорт. Независимо от всичко населението е призовано да не пие чешмяна вода. Замърсяването на река Гарона е поставено под контрол. Действието на специалния управленски план за реагиране при инциденти е преустановено на 28 септември в 13.00 часа.

Дейности по обезопасяване на предприятието

Съгласно изискванията на процедурите за реагиране в случай на инциденте издадена заповед, с която е прекратена дейността на 6 химически предприятия (AZF, SNPE, TOLOCHIMIE,

ISOCHEM, AIR LIQUIDE и RAISIO), функциониращи в непосредствена близост до мястото на експлозията. Завод на компанията SOFERTI в Фенуйе, в който се извършва преработване на материалите и веществата от склад №221 също е обект на внимание, властите изискват от предприятието да обезопаси химическите субстанции на неговата територия.

Кризисният център в AZF функционира в продължение на 3 седмици след възникване на аварията. Обезопасяването на територията на предприятието включва някои деликатни операции, като отстраняване на запасите от амониев нитрат в цеха за горещ разтвор, промишлените нитрати погребани в близост до кратера, втечнения амоняк и азотната киселина. Преди да бъдат изпълнени тези дейности са потърсени експерти за извършване на оценка и валидиране на процедурите преди изпълнението на отделните операции.

При извършването на дренiranje на един от резервоарите за втечен амоняк, възниква неконтролирано изтичане на около 9 тона разтвор на амоняк, в резултат на което е замърсена река Гарона.

Обезопасяването на AZF и околните химически предприятия отнема няколко месеца. Според последните направени оценки, около 4000 тона нитрати за селското стопанство (торове) и около 800 тона промишлени нитрати са погребани под чакъл и развалините на сградите разру-

шени от експлозията. Те са събрани и отстранени през първите 4 месеца след аварията. От компаниите SNPE, ISOCHEM и TOLOCHIMIE се изисква да извършат одит на щетите и да направят анализ на безопасността.

Действия по почистване и възстановяване

Действията по възстановяване, които се провеждат на територията на предприятието, са насочени основно към намаляване концентрациите на въглеродороди, олово, арсен и живак в почвата. В продължение на две години са изкопани 750 000 кубични метра земна маса, около 90% от замърсените почва и бетон са почистени на място чрез измиване и температурна обработка при 850 °C. Дейностите по възстановяване приключват през 2008 година. Разходите по почистването са оценени на около 100 милиона евро.

През есента на 2006 г. е обявено, че върху територията на бившия химически завод ще бъде построен онкологичен център. Идеята е в центъра да намерят работа око 4000 души, предимно изследователи. Институтът за изследвания Pierre Potier е открит в края на 2009 г., а по късно в близост до него е създадена и университетска онкологична болница.

Какви са резултатите

Последици за обществото

В момента на експлозията на те-

риторията на завода се намират 266 работници от предприятие-то и 100 представители на фирми подизпълнители.

Жертвите в резултат на взрива са общо 31, сред които: 21 работници на AZF, 1 работник от SNPE и 9 души извън територията на предприятието. Голям е и броят на хората, по-

лучили наранявания в резултат на експлозията, 21 души остават в болница за период по-голям от един месец, а повече от 300 души остават хоспитализирани в продължение на повече от 6 дни. В професионалния колеж Gallieni, разположен на 500 метра от епицентъра на взрива, загива един студент,

а няколко други са наранени в резултат от срутването на бетонна конструкция. Двама души намират смъртта си в сервиз за автомобили разположен на 380 метра, а друг умира в сграда на електрическата компания EDF, разположена на 450 метра от епицентъра.

Сн. 2 Оказване на първа помощ при входа на предприятието

Няколко хиляди души са хоспитализирани. По данни на местните власти този брой е 2442, като медицински изследвания са проведени на общо 8042 души.

Регистрирани са многобройни физически травми: рани, фрактури, ампутации, контузии и други. Отчетени са и голям брой нарушения на слуха изразяващи се в частична или пълна загуба, спукани тъпанчета, шум в ушите, хипоакузия и други.

В периода 8 до 10 седмици след взрива е проведено изследване на слуха на около 6000 ученици, които по време на експлозията са се намирали в радиус от 2 километра от епицентъра. Установено е, че 5,5% от учениците и 6,3% от тези в началната образователна степен страдат от нарушаване на слуха. Здравниците специалисти препоръчват да бъде проведено изследване на слуха на всички хора, които са

се намирали в радиус от 1,7 километра от епицентъра на експлозията.

Жители на град Кастр разположен на 75 километра и град Монтобан на 45 километра от мястото на аварията твърдят, че са чули звука от експлозията.

Получените в резултат на експлозията NO_2 , NH_3 и прахови частици са причина за оплаквания от нарушаване на зрението, конюнктивити и раздразнения на дихателните пътища от стра-

Сн. 3 Кратерът получен в резултат от експлозията

на на населението, обитаващо района около предприятието. Освен физическите травми са регистрирани и голям брой психични оплаквания, повече от 8000 души са се консултирали със своя личен лекар през първите седмици след експлозията, поради наличие на остър посттравматичен стрес. Около 5000 души са започнали лечение с психотропни вещества. Според експертите тези стойности са занижени, тъй като реално е отчетен само броят на хората които са потърсили медицинска помощ. Експлозията е оказала най-силно въздействие върху хора, страдащи от депресия, потиснатост и безпокойство. Изследвания проведени една година след аварията показват, че при един на всеки седем ученика, все още се откриват следи от посттравматичен стрес.

Последици за околната среда
Възникналата експлозия предизвиква разрушаването на резервоари, съдържащи разтвори на амониев нитрат и причинява изтичане на азотна киселина. Въпреки, че резервоарът за съхранение на горещ течен разтвор (95%) на амониев нитрат е повреден, от него не се наблюдава изтичане. В деня на възникване на аварията службите за пожарна безопасност и спасяване забелязват изтичането на азотна киселина и разтвори на азотни съединения в река Гарона, като това довежда до замърсяване на водата. От общо 120 измервани показателя относно чистотата на водата, завишение е наблюдавано единствено при NH_4 , NO_3 и COT (Cyclooctatetraene), като максималните стойности са измерени в меандъра на река Гарона.

Замърсяване е отчетено в периода между 22 и 27 септември 2001 г. Максималните концентрации са отчетени между 22 и 24 септември: за NH_4 , 331 mg/l в меандъра и 16 mg/l по течението на реката; за NO_3 , съответно 1277 mg/l и 63 mg/l; за COT, 23 mg/l и 8,7 mg/l.

Тъй като съоръженията, съдържащи амоняк под налягане, са или разрушени или повредени, освободеният газ предизвиква дискомфорт на населението. Изградено е съоръжение, разпръскващо вода, която се използва за утаяване на амоняка, като получените водни разтвори на амоняк се изхвърлят в река Гарона. Допусната е грешка, в резултат на която в река Гарона са изпуснати приблизително 9 тона воден разтвор на амоняк. Това от своя страна довежда до превишаване на

установените норми, сериозно замърсяване на реката и унищожаването на голяма част от водната фауна.

Извършените измервания за определяне качеството на атмосферния въздух, позволяват да бъдат определени освободените в резултат на експлозията

вредни компоненти и замърсители. В общия случай това са NH_3 , NO_2 , N_2O и прахови частици.

Икономически последици
Голяма част от територията на завода на AZF е опустошена и отломки от всякакъв характер

са разпръснати по земята. Възникналата експлозия довежда до образуването на кратер с размери 65 x 45 метра и дълбочина 7 метра и до значителни разрушения в северната част на предприятието.

Сн. 4 Щети нанесени върху повърхността на резервоар с амоняк

Експлозията също така нанася значителни щети в съседните химически предприятия SNPE и ISOCHEM, разположени на другия бряг на реката и също така функциониращи съгласно изискванията на Директива Севезо II. В предприятието TOLOCHIMIE, разположено южно от мястото на възникване на експлозията има нанесени само леки повреди. Дейностите в съседните на AZF предприятия са прекратени от местните власти, с цел да бъде осигурена безопасността в тях. От тези действия са засег-

нати повече от 1100 работници. Като се има предвид големия брой резервоари с хлор, амоняк и торове в AZF, съоръженията с фосген и технологичните тръбопроводи в SNPE и TOLOCHIMIE, последиците от възникналата авария биха могли да бъдат много по-сериозни, ако се беше проявил ефектът на доминото. За щастлива случайност и като се изключат течовете от резервоарите с азотна киселина, ефектът на доминото така и не се проявява. Експертите дават следните обяснения за това:

- резервоарите с амоняк под налягане в AZF, които са разположени на 300 метра от мястото на експлозията, са били „защитени“ от сграда, която е подействала като предпазен щит и е понесла сериозни разрушения;
- повреди са открити по сградата, в която е разположен резервоарът с хлор. Тя е разположена на повече от 500 метра от епицентъра. Намиращите се в нея резервоар и жп цистерни не са пострадали от експлозията;

- жп цистерните съдържащи хлор и амоняк, които са се намирили на повече от 400 метра южно от мястото на експлозията, са били защитени от сгради, чиято конструкция е издържала на ударната вълна;

- възникналата експлозия не се е разпространила към другите резервоари за съхранение на амониев нитрат, въпреки факта, че сериозно е нарушена целостта на други съоръжения за съхранение на опасни вещества;

- в химическите предприятия SNPE и TOLOCHIMIE се спазват три основни принципа за безопасност относно праховете и взривните вещества: фракциониране, разделяне, използване на системи за безопасност.

Сн. 5 и 6 Щети в предприятието в далечен и близък план

Шест месеца след възникването на аварията е публикуван доклад, в който са посочени предприятията пряко засегнати от експлозията. Приблизително 1300 компании, представляващи около 20 000 служители са понесли загуби в различни размери. Правителството на Франция отпуска 10,4 милиона евро помощи на засегнатите фирми и обещава 1,7 милиона евро данъчни облекчения.

Значителни щети и повреди на имущество се наблюдават и в прилежащите към индустриалната зона части на града. Пострадал е разположен наблизо булевард, няколко обществени сгради са засегнати в такава степен, че са станали неизползваеми. Прозорците на сградите са изпочупени в радиус от 7 километра.

В резултат на ударната вълна и различни летящи отломки са по-

вредени 82 начални и 19 средни училища, както и 15 гимназии, в които се обучават общо 36 000 ученика. Пострадали са също така 4 висши учебни заведения и 3 студентски общежития.

Пред завода на AZF е разположено автобусно депо, в което по време на експлозията е имало около 100 автобуса, нанесените щети са на стойност около 30,5 милиона евро.

Сн. 7 Разрушеното депо за автобуси

В резултат на експлозията са разрушени магазин за домакински уреди разположен на 320 метра от епицентъра и сервиз за автомобили, отстоящ на 380 метра.

Голям брой други сгради също са повредени. В някои от тях е трябвало да бъде проведена евакуация поради размера на щетите и риска от срутване.

Общо 25 550 жилища са пострадали в различна степен, като 11 180 от тях са сериозно повредени, а повече от 1000 са напълно разрушени. Френското правителство отпуска 24 милиона евро като помощи за населяване на засегнатото население. Десетки хора, прозорците на чиито домове са счупени от ударната вълна и все още не са

възстановени, са принудени да понасят зимните климатични условия в продължение на няколко месеца след взрива.

Нарушени са телекомуникациите в радиус от 100 километра, а мрежите на мобилните оператори са напълно блокирани в продължение на няколко часа след експлозията.

Според информация, предоставена от застрахователните компании, щетите от възникналата авария са оценени в размер между 1,5 и 2,3 милиарда евро.

За да не се повтаря

Разследване

Извършени са няколко разследвания и експертни оценки:

- съдебно разследване;
 - административно разследване – проведено от френското Министерство на околната среда и с участие на експерти по промишлена безопасност;
 - вътрешно разследване на АТОFINA;
 - разследване от комитета на предприятието по хигиена, безопасност и условия на труд.
- По време на проведените разследвания са разгледани различни хипотези за експлозията:
- неумишлени външни причини от технологичен характер или такива свързани с природни явления (освобождение на метан в резултат от жизнената дейност на бактерии, мълния, метеорит, падащи части от въздухоплавателни средства, експлозия на бомба или наличие на нитроцелулоза останала от предишни дейности осъществявани в склада), всички тези хипотези се оказват неоснователни;
 - умишлени външни причини (атака, злонамерен акт, ракети), тези хипотези не се подкрепят от материалите и фактите от разследването;
 - инцидент по време на техноло-

гичните процеси (електрическа повреда в предприятието, електрическа дъга, удар причинен от част на съоръжение излетяла с висока скорост). Изследване на параметрите на производствения процес в момента на взрива не може да обясни възникналата авария. Експертите установяват, че кинетичната енергия, която би се освободила при удар на летяща с висока скорост метална част във филтрите разположени на върха на кула в близост до експлозията, е недостатъчна да причини експлозия на амониевия нитрат в склад №221;

- що се отнася до случайно възникнала химическа реакция, нитратите които се използват са замърсени с железни оксиди и сяра, освен това контактуват с битума използван като подово покритие в склада. Възможно е и смесването на несъвместими химични вещества като амониев нитрат и натриев дихлоризоцианурат. На тази версия е обърнато сериозно внимание при провеждане на лабораторните тестове разпоредени от разследването.

В окончателния доклад за аварията от май 2006 г. експертите участващи в разследването се обединяват около хипотезата за случайна химическа реакция. Причините за възникването на експлозията са преписани на злополучна комбинация на няколко десетки килограма натриев дихлоризоцианурат с 500

кг. амониев нитрат, разпръснати върху основната купчина от нитрати около 20 минути преди взрива.

Предложения и мерки

На 24 октомври 2001 г. Парламентарната комисия започва провеждането на проучване на безопасността на промишлените инсталации и центрове за научни изследвания, от гледна точка осигуряване защитата на населението и околната среда при възникване на сериозни промишлени аварии. До 29 януари 2002 г. комисията формулира 90 предложения, разпределени в 6 основни направления:

- намаляване на риска при източника на опасност;
- служителите, заети с дейности по превенция на аварии;
- прилагане на по-голяма откритост и плурализъм по отношение бедствията;
- въпроси свързани с градуостройството;
- съдебни процедури и компенсирани на жертвите на промишлени катастрофи.

В рамките на няколко месеца властите предприемат действия в различни насоки:

- в областта на превенцията;
- в областта на провеждания контрол;
- в областта на достъпа до информация.

Действията предприети в периода от септември 2001 до септември 2002 г. предизвикват провеждането на дебати на регионално и национално равнище относно оценката и

управлението на риска, организирането на Европейски семинар по въпросите градоустройството от 12 до 14 февруари 2002 г. в град Лил, сформирането на няколко работни групи за контрол и оценка на риска, а също така и до законодателни промени по отношение на опасността от сериозни промишлени аварии.

Научени уроци

При предварително извършения анализ на риска в предприятието не е предвиден сценарий на инцидент съпроводен от експлозия, нито от фирмата оператор на завода, нито от инспектората, нито от експерти на трети страни. Това се дължи на факта, че такова събитие се приема за малко вероятно, особено ако се спазват стандартите за производство на амониев нитрат.

Възникналата авария ясно свидетелства, че трябва да се разглеждат множество различни по вид, тежест и кинетика сценарии, дори и да са много малко вероятни.

Използваният метод за оценка на риска се оказва незадоволителен. При проучването на възможните опасности трябва да се разгледат потенциалната опасност на инсталациите, да се изследват възможните сценарии, последиците от тях, да се преценят вероятностите и начините на възникване.

Правната система не осигурява достатъчен контрол по отношение на градското планиране, особено що се отнася до промишлени зони и обекти, териториите около които вече са урбанизирани.

Контролирането на опасността от възникване на големи аварии чрез намаляване на рисковете свързани с първоизточника (предприятието), не е достатъчно за да осигури устойчивото развитие на териториите използвани за жилищни и промишлени цели. Необходимо е да бъде обърнато внимание и на териториалното планиране. Важно е да се прецени необходимо ли е разглеждането на териториалното планиране (Land Use Planning) да бъде включено към набора от инструменти използвани при определяне оценката на риска.

При наличие на предприятия с висок рисков потенциал, следва да се провеждат консултации и дискусии между местните власти, представители на предприятието (на ръководството и работниците), местното население и представители на промишлеността, за да се определят насоки за подходящо структуриране организацията или дейността на предприятието. Доказано лоша практика е преместването на предприятия с висок рисков потенциал от развити страни, към такива с

по-ниски екологични и социални стандарти.

Ас.инж. Стефан Илиев
Ас.инж. Стефан Първанов
Факултет „ПБЗН“ при АМВР

ЛИТЕРАТУРА

1. Директива на съвета 96/82/ЕО от 9.12.1996 г. за контрол над рисковете от големи аварии поради опасни вещества / SEVEZO II/ - действаща към момента на аварията.
2. Explosion in the AZF fertilizer plant September 21st, 2001 Toulouse France. Report of the French Ministry of Sustainable Development.
3. Nicolas Dechy, Sandrine Descourrière, Olivier Salvi. The 21st september 2001 disaster in Toulouse : An historical overview of the Land Use Planning.
4. [https://en.wikipedia.org/wiki/AZF_\(factory\)#Investigation](https://en.wikipedia.org/wiki/AZF_(factory)#Investigation).

В работата са използвани фотоси от следните интернет източници:

1. Explosion in the AZF fertilizer plant September 21st, 2001 Toulouse France. Report of the French Ministry of Sustainable Development.
2. <http://www.ladepeche.fr/article/2012/08/29/1427808-explosion-d-azf-une-etrange-hypothese-a-un-mois-du-jugement.html>.
3. <http://www.suggest-keywords.com/ZXhwbG9zaW9uICBhemY/>.

Показател за развитието на една нация е връзката ѝ с миналото. Неведнъж прилагането на факти и предприети управленски решения от историята помага за разрешаване на проблеми в настоящето и за планиране в бъдещето.

Развитието на противопожарното дело в България не е изключение от това правило. Поддържането на контакти и взаимоотношения със служителите, работили в предишни периоди в редиците на службите за пожарна безопасност и защитата на населението, е един от начините за запис и увековечаване на историята. По този начин могат да се запаметят важни събития и решения, които да са в помощ на настоящата дейност по пожарна безопасност и защита на населението.

Достоен път през годините

През август 2016 г. беше отбелязан деветдесетгодишният юбилей на о.з. полковник Недьо Арабаджиев – дългогодишен служител на ГДПБЗН и Факултет «ПБЗН» при Академията на МВР. По този повод на юбиляра беше връчен поздравителен адрес и плакет от главен комисар Николай Николов – директор на ГДПБЗН и комисар доц. д-р Иван Тодоров – декан на Факултет ПБЗН при Академията на МВР, със съдействието на сектор „Превантивна дейност“ на ГДПБЗН.

С отличieto беше изразено уважението и признателността за съществения принос на г-н Арабаджиев към развитието на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ и факултет „Пожарна

безопасност и защита на населението“, правоприменици на Централно управление „Противопожарна охрана“ и факултет „Противопожарна охрана“.

Дългогодишната професионална дейност на г-н Арабаджиев беше оценена достойно, като особено важна за пожарната безопасност и подготовката на

висококвалифицирани специалисти с висше образование за нуждите на Министерството на вътрешните работи.

Полковник Арабаджиев е роден на 1 август 1926 г. в село Константин, община Елена, Великотърновско. Още при отбиране на военната си служба той е забелязан от ръководството на поделениято и е използван за изпълнението на специални задачи, свързани с неговите качества: грамотност, начетеност и аналитичен ум.

През периода 1942-1946 г. Недьо Арабаджиев завършва учителския институт във Велико Търново. След няколкогодишно учителстване, се заражда връзката му с пожарното дело. Това става с едно окръжно писмо, изпратено през 1949 г. до град Елена, за необходимост от осигуряване на двама кандидати за курсанти в новосъздаденото Държавно противопожарно училище. След кратко колебание между учителската и пожарникарската професия, той взема решение – подава молба и впоследствие успешно полага психо-технически, физически и изпит по български език. Приет е за обучение в училището, което завършва през 1951 г. с втория му випуск. През това време той е съвипускник с Георги Стратиев (който впоследствие става на-

чалник на държавното противопожарно училище и зам.-началник на Централното управление за противопожарна охрана). В курса на обучение му преподават бележити личности, като Бою Божков и Иван Дипчиков. По същото време тече и т. нар. «процес срещу пожарните командири», на който полковник Арабаджиев е съвременник.

Заради своите уникални качества, на полковник Арабаджиев са възлагани особено отговорни длъжности, като началник на софийска селска околия, началник на инспектората към ЦУПО, преподавател в низшия отдел на Държавното противопожарно училище, началник на отделение за проучване и изследване на пожарите към ЦУПО, началник на отдел технически към ЦУПО и началник на отдел държавен противопожарен надзор към ЦУПО.

Заради своя богат професионален опит и експертност редица пъти ръководството на МВР му гласува доверие чрез поставяне на уникални и сложни задачи, като:

- изследване на причините за възникването на експлозията във фабриката за олио в град Костинброд, както и изследване на технологичния процес за екстрахиране на олио и разработване на мерки за пожар-

на безопасност. На тази база е разработена инструкцията за пожарната безопасност при преработката на слънчогледово масло;

- разработване на правилници за опазване на горите от пожари и осигуряване пожарната безопасност на селскостопанските обекти;

- отговорник за обезопасяването на шлепа, плаващ по река Дунав, както и за самото пътуване на членовете на Международния младежки фестивал във Виена, състоял се през 1958 година и др.

Навсякъде където се е трудил през дългия си път през годините г-н Арабаджиев се е справял безупречно с поставяните му задачи.

След пенсионирането си от ЦУПО, трудолюбието и съзнателността на г-н Арабаджиев не му позволяват да се отдаде на заслужена почивка и той продължава да е в полза на МВР, като работи по организацията и провеждането на учебната дейност във факултет «Противопожарна охрана». Във факултета г-н Арабаджиев се утвърждава като безупречен в дейността си и изгражда непоклатим авторитет. Разработени от него документи, свързани с организацията на учебната дейност, още служат за образец.

Семинар на млади съдии по пожароприложен спорт в Австрия

